

Передплата

«РУСЛАНА» вилосить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 30 пер.
 на пів року . . . 10 пер.
 на чверть року . . . 5 пер.
 на місяць . . . 1-70 пер.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми зареш: а не возьмеш мплости і віри не возьмеш,
 бо руске ми сердце і віра руска.» — 3 Руслакових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь і руских свят
 о 5½ год. пополудня.

Редакция, администрация і
 експедиция «Руслана» під
 ч. 1. пл. Дембровного (Хорун-
 щини). Експедиция місцева
 в Агенції Соколовского в
 пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
 напередніе застережене.—

Рекламації неопечатаніє
 вільні від порта. — Оголо-
 шення звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надісланім» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

Хто сіє вітер збирає бурю!

(+) Посеред рускої суспільности в нашім краю настали вельми невідрадні відносини bellum omnium contra omnes! Розуміємо се дуже добре, що в кождім народі є і мусять бути ріжницї і суперечности політичні, національні, суспільні ітд., що наслідком того витворюють ся всякі сторонництва, котрі себе обопільно, нераз і вельми завзято поборюють, одначе в усім тім є певні границі, котрих культурна суспільність не може і не повинна переступити. Всяка бо боротьба, ведена в імя чистої і взнеслої ідеї, повинна змагати до того, щоби доказати стійність і правдивість сеї ідеї, а се можна найкрасше осягнути наукою і просвітою, освідомлюванем широких верств народних про суть сеї ідеї. Яким незрівняним і неосяжним взірцем в тім згляді є і остане по віки Христова наука і проповідь євангельских правд, котрі побідили темноту і грубу насилу поганьску! Який же сумний і прямо відразливий та огидливий образ представляє нам сучасна боротьба, яка веде ся посеред рускої суспільности в Галичині?! Доходить справді до того, начеб ми жили в добі верховлади чорносотенців і тим подібних темних сил, котрих є ствованє основує ся лише на грубій насилі і веде до підконаня публичної безпечности та до знищеня всякого ладу і порядку.

Ся боротьба розгоріла ся на добре між москвофілами з одного а нац онал-демократами, радикалами та соціал-демократами, радикалами та соціал-демократами рускими з другого боку з нагоди виборів до державної ради а опісля заострила ся ще більше після виступленя п'ятох москвофільских послів з руского клюбу і їх заяви, що они не є р у т е н а м и, якими їх доси уважали (або як їх польські політики називали Starorusini), але рускими себ то Москалями, належними до одного 100 мільонового народу від Карпат аж по Камчатку. Се боротьба зовсім не нова, боротьба між народною ідеєю українсько-рускою, котрої змаганє йде до того, щоби українсько-руский нарід розвивав ся культурно і двигав ся яко окремішна і самостійна народність в Славянщині — а між ідеєю всеросійскою, проповідуваною московскими славянофілами між иншими проф. Погодином, частим гостем в Галичині, що українсько-руский нарід має потонути у великім

московскім морі, стати православним і змосковщити ся.

Боротьба між тими двома струями вела ся спершу більше теоретично, головно між рускою інтелігенцією, пером на стовпцях часописий, брошурами або й на зборах літературно-просвітних і політичних товариств, а перегадом з підмогою популярних часописий і брошур перейшла і в широкі верстви народні і на народні віча. Перегадом дійшло до того, що вже не розправлюванем, не переконуванем, не освідомлюванем одна і друга сторона намагав ся розповсюджувати свою ідею, але доходить до насилу, до бійки, до проливу крови, так якби такі питання можна рішати п'ястком, колом, ножем і тим подібними нарядями. Сі сумні прояви кидають поганє світло на всю руску суспільність і дають привід нашим противникам, виставляти українсько руский нарід якоюсь варварскою, азійскою ордою, неспосібною до ніякої культури. Тимчасом, хто ближше слівив сі прояви, хто старав ся додивити ся за їх причинами, не зможе такого некорисного осуду видати, наколи схоче бути без-сторонним.

Причиною сих сумних і огидливих прояв є та обставина, що із зростом національного освідомленя в нашім народі політично ще не вишколенім вибили ся на верх крайні живла, горстки очайдушних загорілів, котрі не признають ніякої поваги, ніякого авторитету, котрі визули ся з усяких не лише християнських, але загально людских засад і почувань і в своїй безмежній загорілости та беззглядности виперли на бік широкі круги поважної і розважної суспільности, тероризмом і безличністю вдерли ся на керманів прилюдної опінії, захопивши у свої руки дневникарство і народний та суспільний рух, а тим способом се на зверх має такий вигляд, начеб справді вся руска суспільність, весь руский нарід був якоюсь напів дикою, некультурною ордою, неспосібною до висшої цивілізації. Се клеймо, яке нашому народови бажать тепер приліпити деякі польські часописи, намагають ся проводити сеї боротьби скинути одні на других. Так нпр. представники московської агенції львівської в своїх часописях «Галічанін», «Русское Слово» ітд. намагають ся себе виставити благонадежними людьми, ідейними культурниками, переслідованими і гнобленими з боку «Українців» і задлятого виставляють українсько-руску ідею за приводом Каткова і єго наслідників лише «польскою інтр. гою», видумкою Голуховских,

Баденіх, Бобжинських ітп., обчисленою на деморалізацію руского народу, і все що зве ся і є українсько-руским, п'янують яко дикість, переверотність, підлість ітп. Замітно, але заразом і сумно, що польске дневникарство залюбки перепечатовує виводи орґану московської агенції і кормить ними свою суспільність, впоюючи в неї погорду і відразу до руского народу і рускої суспільности. Короткозорість, некритичність і тенденційність майже без виїмки всего польского дневникарства, може довести до вельми шкідних наслідків, котрі годі буде направити і може не вперше потвердити ся, що mądry Polak po szkodzie! Бож не так то ще давні часи, як москвофільські палочники на Високім Замку у Львові колами побили і покалічили українсько-русских студентів, не так то давно, як москвофільські агенти з агентами польского центрального комітету намагали ся виправити демонстрацію п. Барвіньскому в Бродях підчас єго посольского звіту (що Dziennik polski злорадісно розмалював вельми фінтастичними і яскравими красками), ще свіжо в тямці усіх, як такі московска молодіж обкидала яйцями в салі Народного Дому своїх людей д-ра Короля і о. Давидяка, як та сама московска молодіж не жахала ся побити і поличниками зневажити сивоволосого священика о. Давидяка, котрий і виточив з сеї нагоди напастникам судовий процес. А так само розписував ся залюбки «Галічанін» про се, як то в Галичі москвофільські селяни побили послів д-ра Євгена Левицкого і д-ра Бачиньского, а за ним се з вдоволенем повтаряли польські дневники. Хтож не тямить сих безмежних і підлих напастий «Галічаніна» і «Русского Слова» на станиславського єпископа, на «попиків-українчиків» ітд., тих зовсім прямих завізвань звернених до селян, щоби покидали свою руско-католицку віру а переходили на православіє?! Хто сіє вітер, збирає бурю! Отсе одна сумна сторона медалю.

Але не менше сумна і друга. До чого могла довести довголітна робота Трильовских, Остапчуків, Вітиків, Новаковских і т. п., робота Червоного прапора, Землі і волі, Громадского Голоса, всяких видань Шипавки і т. п. А чиж не пособляли сій роботі на превеликий жаль і многі наші націонал-демократи в «Ділі», в «Свободі», на всяких зборах і вічах, чи не намагаючи ся переліцитувати соціалістів і радикалів?!

Чиж і тут не підривало ся поваги і

довіря до духовенства, до Церкви, до всякого авторитету, до суспільного ладу, порядку і спокою?!

Хтож не тямить сеї боротьби, сего підюджувана рускої молодіжи і суспільности на зборах Народ. Ради проти п. Барвіньского і єго політичних товаришів, для котрих придумано окремих вислов «новокурників», щоби висунути єго з «Просьвіти», «Наук. Товариства ім. Шевченка» ітд., як опісля се наварене пиво випивали п. Романчук на зборах «Просьвіти» у великій салі Нар. Дому, проф. Шухевич і др. Кулачковский, др. Федак на зборах «Дністра», проф. Грушевский на зборах тов. Шевченка а др. Олесницький на стовпцях «Діла», «Свободи» і Гром. Голосу?! Хто не тямить, як стріли висипані по всяких радикальних виданях д-ром Франком, Гнатюком, Грушевским ітп. обертали ся опісля проти них самих?! Хто відривав довіре і повагу одних, падав у ту саму ямку копану для кого иншого. Така сійба може видати лише вельми лихі плоди, може лише розповсюджувати розлад і розстрій в суспільности, в народі. Das ist der Fluch der bösen Tat, dass sie stest Böses muss erzeugen. Отсі слова великого німецкого генія можна приложити і до наших відносин. Сегодня бачить вже «Діло» і «Свобода», якого непросьвітеного лиха накоїли, якого буряну насіяли на нашій народній ниві замість розповсюджувати справдешню просьвіту і народну сьвідомість. Замість проповідувати братню любов і згоду та приєднувати кожду одиницю до праці, до всякої жертви і муравлиної пильности, до позитивної роботи і діяльности і тим способом поборювати всякі супротивности і так станути сильно і безпечно на своїм становищі, розогнювано пристрасти, ненависть, злобу і всякі дикі інстинкти, котрі нераз обертають ся проти самих проповідників таких понук. Нині вже «Свобода» накликає селян, щоби не розбивали ся обопільно, бо дорога хлопска кров. Таким способом отже і ся друга сторона медалю вельми сумна і тут показує ся, що ті загорілі проводирі мнимої «масової політики» загнали ся за далеко, не знаючи, що не зможуть заволодіти сими масами, котрі они підстрикували проти инших. А все те пішло звідси, що обосторонні крайні живла забули про основні засади Христової науки, про засади християньскої етики, а всюди кермують ся лише безмежною національною загорілостю і ненавистю, котра не має нічого спільного із справдешним національним почутем, з дійсною національною сьвідомістю, із справдешним народолюбством. Все те лише стає певним доказом, як конечно потрібно нам вернути до справдешних християньских засад і основ і на тих основах вести нашу народну роботу, на них оперти нашу народну організацію. Нині і «Галічанін» побачив, що єго посів також і для него видав погані і грізні плоди і кличе, де Романчук, Окуневский, Олесницький, що їх партия перестала числити ся з їх поглядами? А хтож плюгавив більше тих людей, як сам «Галічанін»?

Тим то крайна пока подумати про

уздоровлене сих сумних відносин. Save-ant consules!

Народне сьвято в Станиславові.

Допись з над Бистриці.

В четвер 12. с. м. обходила станиславівска епархія справді народне сьвято, на котрім положено почин до великого діла, котре може принести необчислимі користи грядучим поколінням, не матеріальні вправді, але моральні. В той день відбули ся перші загальні збори членів Інститута Непор. Зачатія Пр. Д. під покровом Преосьв. Епископа д-ра Хомишина, котрого ревними заходами при щирій участі і помочи сьвященства, так і сьвітских Русинів станиславівскої епархії закуплено в перворядній улиці 3-го мая в Станиславові вельми простору і гарно положену площу (де давніше стояв млин) за 100.000 К. На сій площі має станути величава ювілейна Церква а побіч неї справдешний народний дім, в котрім буде містити ся педагогічний інститут, християньска бібліотека і читальня ітп., де зосередить ся весь народний і умовий рух Покутскої Руси. Незвичайній запопадливости Преосьв. Владика треба се приписати, що ся площа майже зовсім виплачена і небавом заходами Епископа очищена з усяких тягарів перейде в посіданє Товариства, котре в четвер відбуло перші збори при численній участі духовної і сьвітскої інтелігенції в духовній семінарії.

Збори відкрив глова тимчасового комітету судовий радник І. Каранович, вказавши на велике значінє діла, до котрого зібрані дають почин. Загал Русинів станиславівскої епархії відчував потребу розбудження народного житя на християньских основах, зродила ся гадка построїти величаву церкву (позаяк Станиславів має лише малий катедральний храм) а побіч неї народний інститут. В тій цілі постановлено заснувати Товариство п. з. Інститут Непор. Зачат. Пр. Д., вибрано тимчасовий комітет, котрий виробив статут одобрений Преосьв. Епископом і прийнятий до відомости намісництвом, а всі три Владика наші прийняли покровительство над сим Інститутом. Запопадливість Преосв. Еп. д-ра Хомишина довела до того, що Товариство має до розпорядимости площу і може розпочати свою діяльність для осягненія витиченої статуту цілі. Бесідник попросив присутного на зборах Преосьв. д-ра Хомишина о архієрейске благословенє для сего важного діла.

Преосьв. Епископ в довгій одушевленій промові вказав на значінє і вплив релігії на розвиток і долю народів, зазначив, що вже доганські народи так довго розвивали ся і поступали, як довго у них були почуваня релігійні і етичні, а з занепадом релігії занепадали також держави і народи. Одначе доперва Христова наука положила певні підвалини до справедливого поступу і добра народів, а християньска релігія і Церква мала незвичайно благодатний вплив на розвиток культури. Так само і руский

нрід завдячує вельми багато християньскої вірі і Церкві. Церква удержала мимо всяких невзгоднє єствованє руского народу. Одначе в останних часах почала ся і серед руского народу проявити не лише байдужність для віри і Церкви але пряме ворогованє, а нині дійшло до справдешної межиусобиці межи Русинами, котра є доказом, як упали релігійні чувства і засади в рускій суспільности. Отсе спонукало Преосьв. Владика подумати про засновини Товариства, котре зєднало би Русинів під прапором Церкви і причинило ся до розбудження релігійного і справді народного духа. Владика бажає віддати в найближшій часі закуплену площу очищену від усях тягарів Товариству, щоби приступило до діла і в тій цілі уділяє зібраним архієрейского благословеня.

Опісля на предложенє радника Карановича вибрано предсідателем зборів правит. радника Ол. Барвіньского, котрий подякувавши за довіре, висловив подяку Преосьв. Епископови за єго ревні і щирі заходи для сего діла і за покровительство, яке зволив прийняти та заявив від себе горячі бажаня, щоби задуманє діло успівало на славу Рус.-кат. Церкви і народу. Відтак уділив голосу рад. Карановичеви, котрий в ширшій промові здав звіт з дотепершньої діяльности тимчасового комітету, виказав фінансовий стан і вартість закупленої площі і поставив внесенє, щоби збори уповажнили виділ, який має бути вибраний, до зятягненя позички 40.000 К на будову дому, котрий оплачував би ся так, що видатки виложені на площу не булиб мертвим капіталом і перегодом можна би зібравши фонди приступити і до будови церкви.

По широкій розправі, в котрій забірали голоси численні бесідники, ухвалено се внесене. Приступлено відтак до вибору виділу, котрий зараз після зборів уконституовав ся, вибравши радника І. Карановича головою, консист. совіт. Кульчицкого з Підпечар єго заступником, о. Івана Озимкевича секретарем, д-ра Сабата касиєром, о. сов. Порайка контрольором.

Радник Барвіньский подякував відтак Преосьв. Еп. д-рови Хомишинови за участь і покровительство, і всім зібраним за їх труди і ради і замкнув збори. Можна сподівати ся, що новий виділ з рівною ревністю, як тимчасовий, возьме ся до діла і викаже ся небавом гарним успіхом.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Вавила, Мойсея; римо-кат.: Лямберта. — В середу: руско-кат.: Захарії; римо-кат.: Томи з Вілян.

— Зміни в галиційній адміністрації. Перед отворенєм парламенту заповів наш цїсар між иншими також і се, що у поодиноких краях Австрії, особливо в дотепершній адміністрації країв наступлять небавом реформи на ліпше. Отже тепер ходять вісти, що підчас най-

